

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.10.31
KOM(2011) 693 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA

**22-OJI STRUKTŪRINIŲ FONDŲ ĮGYVENDINIMO METINĖ ATASKAITA (2010
M.)**

SEC(2011) XXX

{SEK(2011) 1308 galutinis}

KOMISIJOS ATASKAITA

22-OJI STRUKTŪRINIŲ FONDŲ ĮGYVENDINIMO METINĖ ATASKAITA (2010 M.)

SEC(2011) XXX

Ši ataskaita teikiama laikantis Reglamento (EB) Nr. 1260/1999, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų, 45 straipsnio 2 dalies. Ji apima su struktūrinių fondų parama 2000–2006 m. susijusią veiklą 2010 m.

Išsamesnė informacija pateikiama prie šios ataskaitos pridedamame Komisijos tarnybų darbiniam dokumente.

1. ĮŽANGA

2010 m. buvo vienuoliktieji metai, kai įgyvendinamos 2000–2006 m. programavimo laikotarpio struktūrinių fondų programos ir projektai. Iš viso 2010 m. buvo administruojama 718 veiksmų programų¹.

2010 m. prasidėjo daugumos 2000–2006 m. veiksmų programų baigimo procesas. Didžiąją dalį susijusių baigimo dokumentų valstybės narės pateikė 2010 m. rugsėjo mėn. 2000–2006 m. struktūrinių fondų paramos baigimo bendrosios gairės pateiktos 2006 m. Komisijos sprendime C(2006) 3424, iš dalies pakeistame Komisijos sprendimais C(2008) 1362 ir C(2009) 960.

Kovojant su finansų krize, Komisijos pasiūlytame ekonomikos atkūrimo priemonių pakete numatyta galimybė, išnagrinėjus kiekvieną programą to pageidavusioms valstybėms narėms, nustatyti šešiais (arba dvylika) mėnesių ilgesnius laikotarpius. Pratęsus laikotarpį, valstybės narės ir regionai sprendami įgyvendinant programą kilusius netikėtus uždavinius galėjo įsisavinti daugiau skirtų lėšų ir taip galiausiai pasiekti programų tikslus.

2010 m. Komisija ne tik įgyvendino 2000–2006 m. struktūrinių fondų programas ir projektus bei rengėsi juos baigti, bet ir aktyviai dalyvavo įgyvendinant 2007–2013 m. laikotarpio 434 programas (317 Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) programų ir 117 Europos socialinio fondo (ESF) programų)².

Kad turėtų papildomos Europos sanglaudos politikos naudos įrodymų, Komisija tęsė 2000–2006 m. laikotarpio programų siekiant 1 ir 2 tikslų *ex post* vertinimą. *Ex post* vertinimo ataskaitos santrauka paskelbta 2010 m. balandžio mėn.³ Be to, 2008 m.

¹ 226 programos pagal 1 ir 2 tikslus, 47 programos pagal 3 tikslą, 12 ŽŪFP programų (ne 1 tikslo regionuose), 81 INTERREG programa, 71 URBAN programa, 27 EQUAL programos, 73 LEADER+ programos ir 181 novatoriškų veiksmų programa.

² Žr. Komunikatą dėl derybų, susijusių su 2007–2013 m. programavimo laikotarpio strategijomis ir programomis, rezultatų.

³ Ataskaita paskelbta http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost_reaction_en.htm.

pradėti Bendrijos iniciatyvų URBAN⁴ ir INTERREG⁵ *ex post* vertinimai buvo paskelbti 2010 m. birželio mėn. Bendrijos iniciatyvos EQUAL *ex post* vertinimas pradėtas 2009 m. pradžioje, o pirmieji rezultatai pateikti 2010 m. pradžioje. Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės (ŽOFP) *ex post* vertinimas buvo pradėtas 2009 m. ir pateiktas 2010 m. gegužės mėn.⁶ 2010 m. gruodžio mėn. Komisija taip pat pateikė programos LEADER+ *ex post* vertinimą⁷, o Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) orientavimo skyriaus vertinimas tebevykdomas.

Sharing of experience was promoted, notably through interregional and urban networks and the conference "Regions for Economic Change: building sustainable growth" on 20th and 21st May with 755 participants from all 27 countries.

2010 m. spalio 4–7 d. aštuntą kartą vyko Komisijos ir Regionų komiteto drauge surengtos atvirų durų dienos „Europos regionų ir miestų savaitė“. Jose dalyvavo 5 900 vietos, regionų, nacionalinių ir Europos lygmens sprendimų dėl regionų ir vietos plėtros priėmėjai ir ekspertai. Be to, 33 šalyse buvo surenti 263 vietos renginiai. Tokiuose renginiuose sudarytos sąlygos bendradarbiauti ir kurti tinklus, dalytis žiniomis ir patirtimi, regionams ir miestams – tai gera proga pademonstruoti savo pasiekimus. Tai taip pat puiki galimybė atkreipti dėmesį į sanglaudos politikos sąveiką su kitomis ES politikos kryptimis.

ES Tarybai pirmininkavusi Belgija surengė dviejų dienų konferenciją „ESF vaidmuo kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi“ (2010 m. lapkričio 18–19 d.). Du pusdienius darbo grupėse buvo svarstomas ESF kaip politinės priemonės vaidmuo kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi.

2. ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ

2.1. Biudžeto vykdymas

2.1.1. ERPF

Kalbant apie biudžeto vykdymą, nepaisant finansinio nuosmukio 2010 m. buvo puikūs. Bendra įsisavinimo norma siekė 100 proc., kitaip tariant veiksmų programoms išmokėta 1 693 mln. EUR. Vykdam 2 tikslui skirtą biudžetą išmokėta daugiau nei iš pradžių nubalsuota (vietoje 104 mln. EUR išmokėta 230 mln. EUR), mokėjimai programoms siekiant 1 tikslo ir INTERREG programoms buvo mažesni nei numatyta iš pradžių (siekiant 1 tikslo vietoje 2 077 mln. EUR išmokėta 1 348 mln. EUR, o INTERREG programoms vietoje 202 mln. EUR išmokėta 90 mln. EUR), tai daugiausiai susiję su asignavimų perkėlimu atliekant bendrąjį perkėlimą 2007–2013 m. asignavimams papildyti. Kitoms programoms (URBAN, Novatoriški veiksmai) iš viso išmokėti 25 mln. EUR.

⁴ Vertinimas http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost2006/urban_ii_en.htm paskelbtas

⁵ Vertinimas http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost2006/interreg_en.htm paskelbtas

⁶ Vertinimas http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/studies/fifg_evaluation/index_en.htm paskelbtas

⁷ Vertinimas paskelbtas http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/leaderplus-expost/index_en.htm.

2010 m. prasidėjo daugumos 2000–2006 m. ERPF veiksmų programų baigimo procesas. 281 iš 379 programų atveju (74 proc.) buvo nuspręsta pratęsti tinkamumo finansuoti terminą. Šioms programoms skirta 90 proc. ERPF lėšų. Iki 2010 m. gruodžio 31 d. gauti 356 programų baigimo dokumentai. Šiuo metu atsakingi skyriai tikrina baigiamąsias deklaracijas ir galutines ataskaitas.

25 programų baigimo pasiūlymai buvo išsiųsti valstybėms narėms, o likusios 354 programos bus baigtos 2011 ir 2012 m.

Nuo 2010 m. gruodžio 31 d. už 2000–2006 m. laikotarpį valstybėms narėms sumokėti 123 339 mln. EUR. Taigi visose valstybėse narėse įsisavinta vidutiniškai 95,2 proc. visų 129 600 mln. EUR asignavimų. Daugiausia likusių mokėjimų skirti galutiniam likučiui išmokėti užbaigiant programas.

2010 m. pabaigoje ankstesnių metų įsipareigojimai, kuriuos dar reikia išmokėti (neįvykdyti įsipareigojimai), sudarė 6 719 mln. EUR ERPF, palyginti su 8 400 mln. EUR 2009 m. pabaigoje. Tai sudaro 5,2 proc. visos ERPF skirtos sumos. Numatyta, kad neįvykdytų įsipareigojimų toliau mažės, nes užbaigiant programas bus išmokami galutiniai likučiai.

Kaip ir ankstesniais metais, 2010 m. vadinamoji „n+2“ taisyklė netaikyta. Kaip įprasta, paskutinė įsipareigojimų dalis (t. y. 2006 m.) bus panaudota galutiniams mokėjimams atlikti, kai valstybė narė ir Komisija pritaris programos pabaigai. Todėl panaikintina suma bus apskaičiuota tik veiksmų programų baigimo etapu⁸.

2.1.2. ESF

2010 m. 2000–2006 m. programavimo laikotarpio mokėjimų asignavimams panaudota 319 mln. EUR. Tai atitinka 26,42 proc. visų metinių mokėjimų asignavimų.

Tai susiję su tuo, kad daugumai programų jau panaudoti 95 proc. numatytų lėšų ir likutinė suma bus sumokėta tik baigiant programas; šiuo metu baigimo procesas kaip tik pradedamas.

2010 m. pabaigoje visų neįvykdytų įsipareigojimų suma siekė 3 004 mln. EUR (palyginti su 4 700 mln. EUR 2009 m.). Tai sudaro 4,38 proc. visų 2000–2006 m. laikotarpio įsipareigojimų. Neįvykdyti įsipareigojimai buvo panaudoti tarpiniams mokėjimams ir keliems galutiniams mokėjimams, o 1 460 mln. EUR nepanaudotų neįvykdytų įsipareigojimų buvo automatiškai panaikinti.

Kaip ir ankstesniais metais, 2010 m. vadinamoji „n+2“ taisyklė netaikyta, o atitinkami 2000–2006 m. programavimo laikotarpio neįvykdyti įsipareigojimai buvo panaikinti baigiant veiksmų programas, laikantis Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 105 straipsnio 3 dalies nuostatų.

Iki 2010 m. pabaigos už visą laikotarpį valstybėms narėms buvo išmokėta 64 118 mln. EUR. Taigi visose valstybėse narėse įsisavinta 93,47 proc. visos asignavimų sumos, siekiančios 68 600 mln. EUR.

⁸ Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 105 straipsnio 3 dalis.

Visų 2010 m. baigiamų 229 programų baigimo dokumentai pateikti per nustatytą laikotarpį, o 10 programų jau užbaigta.

2.1.3. EŽŪOGF

2010 m. iš viso išmokėti 168,3 mln. EUR arba 30,7 proc. metų pabaigoje turėto biudžeto (tais metais 13,9 mln. EUR suma perkelta į kitas su EŽŪOGF nesusijusias biudžeto eilutes). Palyginti su pirminiu biudžetu, įvykdyti 29,9 proc. mokėjimų asignavimų.

2010 m. išmokėta suma absoliučiąja verte yra gerokai mažesnė (300 mln. EUR mažiau) nei 2009 m. išmokėta suma. Yra trys pagrindinės tokio sumažėjimo priežastys:

- iš EŽŪOGF Orientavimo skyriaus finansuojamos kaimo plėtros programos ankstesniais metais buvo įgyvendinamos labai sparčiai. 2009 m. pabaigoje 94 proc. visų tam laikotarpiui numatytų EŽŪOGF Orientavimo skyriaus lėšų jau buvo išmokėta ir didelei daliai programų (112 iš visų 152 programų) jau išmokėti tarpiniai mokėjimai jau pasiekė 95 proc. ribą. Šiuo atveju 2010 m. atlikti daugiau mokėjimų iki programų baigimo buvo neįmanoma;
- 2010 m. pradėtas 2000–2006 m. EŽŪOGF Orientavimo skyriaus programų baigimas ir iki metų pabaigos 19 programų (iš 152 programų) buvo užbaigtos;
- nedidelės EŽŪOGF Orientavimo skyriaus išlaidos 2010 m. buvo didžiąja dalimi kompensuotos 11,12 mlrd. EUR siekiančiomis EŽŪFKP išlaidomis pagal 2007–2013 m. kaimo plėtros programavimą (2,91 mlrd. EUR didesnėmis nei 2009 m.).

EŽŪOGF Orientavimo skyriaus neįvykdyti įsipareigojimai 2010 m. pabaigoje sudarė 1 183,3 mln. EUR, t. y. 5,3 proc. visų 2000–2006 m. asignavimų. Ši suma yra 171,3 mln. EUR mažesnė už 1 354,6 mln. EUR siekiančius neįvykdytus įsipareigojimus 2009 m. pabaigoje.

2.1.4. ŽOFP

Iš viso įvykdyta 100 proc. mokėjimų, valstybėms narėms buvo išmokėta 10 mln. EUR.

Vykdam mokėjimų asignavimus, 10 mln. EUR buvo išmokėti siekiant 1 tikslo. Kitų nei pagal 1 tikslą mokėjimų nevykdyta.

2010 m. pabaigoje bendra ŽOFP neįvykdytų įsipareigojimų suma siekė 296,44 mln. EUR (palyginti su 306,41 mln. EUR 2009 m.). Tai sudaro 7,5 proc. visų 2000–2006 m. laikotarpio įsipareigojimų.

Už visą laikotarpį iki 2010 m. pabaigos valstybėms narėms buvo išmokėti 3 639 mln. EUR. Taigi visose valstybėse narėse įsisavinta 92,5 proc. visų 3 935 mln. EUR siekiančių asignavimų.

2.2. Programos įgyvendinimas

2.2.1. 1 tikslas

Pagal 1 tikslo regionų programas daugiausia investicijų skirta pagrindiniams infrastruktūros projektams (40,2 proc.), o daugiau kaip pusė visų šios kategorijos investicijų panaudota transporto infrastruktūrai (49,9 proc.). Daugiau kaip trečdalis (34,9 proc.) 1 tikslo išteklių investuota į gamybos aplinką ir toliau daugiausiai remiant mažąsias ir vidutines įmones (MVI) ir amatų sektorių (26,6 proc.), o parama žmoniškųjų išteklių projektams sudaro 22,5 proc. lėšų.

2.2.2. 2 tikslas

2 tikslo regionų programose daugiausia dėmesio ir toliau buvo skiriama investicijoms į gamybą – šiai kategorijai skirta daugiau kaip pusė visų finansinių išteklių (55,4 proc.), daugiausiai numatytų MVI ir amatų sektoriui. Antroji pagal svarbą remiama sritis – pagrindinė infrastruktūra, kuriai skirta 29,2 proc. visų 2 tikslui skirtų išteklių. Žmoniškųjų išteklių kategorijoje (jai skirta 10,5 proc. visų išteklių) pagrindinės investicijų sritys yra darbo jėgos lankstumas, verslininkystė, inovacijos, informacinės ir ryšių technologijos.

2.2.3. 3 tikslas

2010 m. įgyvendinant ESF programas didžiausias dėmesys ir toliau buvo skiriamas Europos užimtumo strategijai, ypač priemonėms, skirtoms užimtumo galimybės darbo rinkoje didinti (30,9 proc. visų patvirtintų išlaidų), mokymuisi visą gyvenimą skatinti (švietimo bei profesinio mokymo priemonėms rengti skirta 31,2 proc. visų patvirtintų išlaidų), socialinei įtraukčiai stiprinti (13,3 proc. patvirtintų išlaidų) ir lygioms galimybėms užtikrinti (5,2 proc. patvirtintų išlaidų), taip pat verslininkystei, darbo jėgos lankstumui, inovacijoms, informacinėms ir ryšių technologijomis (19,05 proc.).

2.2.4. Žuvininkystė ne 1 tikslo regionuose

Didžiausia ŽOFP programų išlaidų dalis ne 1 tikslo regionuose buvo skirta žuvininkystės produktų perdirbimui, rinkodarai ir reklamai (26,7 proc.). Antra pagal svarbą priemonė buvo skirta žvejybos mastui pritaikyti (17,8 proc.), toliau sekė priemonės žvejybos laivynui atnaujinti ir modernizuoti (17,5 proc.), žvejybos uosto įrangai (16,9 proc.) ir specialistų veiksams (profesinis mokymas, pakrantės žvejyba) (12,8 proc.).

2.2.5. Bendrijos iniciatyvos

2.2.5.1. INTERREG

Iki 2010 m. pabaigos pagal 81 INTERREG III/kaimynystės programą atrinkta maždaug 19 000 projektų ir tinklų, kuriais siekiama sumažinti valstybių sienų, kalbos barjero bei kultūrinių skirtumų poveikį bei plėtoti pasienio teritorijas, remti strateginę plėtrą bei didesnių ES zonų teritorinę integraciją ir geresnę integraciją su kaimynais. Regioninės plėtros politikos ir priemonių veiksmingumą didina gerosios patirties sklaida ir keitimasis patirtimi.

Iki 2010 m. pabaigos įsisavinta apie 92 proc. mokėjimų. Dėl specifinio ir sudėtingesnio bendradarbiavimo programų pobūdžio kai kurių programų projektams neišvengiamai reikėjo taikyti įsipareigojimų panaikinimo taisyklę „n+2“. Laikantis automatinio įsipareigojimų panaikinimo taisyklės, programavimo laikotarpiu iš viso panaikinti 135 mln. EUR įsipareigojimų.

2010 m. buvo pradėtas 81 INTERREG III/kaimynystės programos baigimo etapas ir užbaigtos 3 programos.

2.2.5.2. EQUAL

Daugelyje valstybių narių Bendrijos iniciatyvos EQUAL programų administravimas buvo baigtas 2008 m. Tik kelios valstybės narės paprašė nukelti tinkamumo finansuoti terminą į 2009 m., siekdamos įsisavinti daugiau lėšų ir tęsti svarbiausių priemonių įgyvendinimą. 2010 m. buvo tęsiamas programų administravimo baigimo procesas ir iki metų pabaigos buvo užbaigtos 4 EQUAL veiksmų programos.

2.2.5.3. URBAN

2010 m. programa URBACT I buvo baigta. Pagal URBACT programą iš viso buvo patirta 25 043 714 EUR tinkamų finansuoti išlaidų, iš kurių 15 386 591 EUR suma buvo paprašyta iš ERPF. Todėl ERPF išleido 2 644 526 EUR (arba 14,67 proc.) mažiau nei numatyta.

Miestų plėtros tinklo programa URBACT II, siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo, yra mainų ir mokymosi programa miestų administracijoms, parengta remiantis gerąja programos URBACT I patirtimi. 2010 m. programos URBACT II valdymas buvo tęsiamas stebėsenos komitetuose ir teikiant ataskaitas.

2.2.5.4. LEADER+

Bendrijos iniciatyva LEADER+ apima tris veiklos sritis: vietos plėtros strategijų įgyvendinimą užmezgant viešojo ir privataus sektoriaus partnerystę, kaimo teritorijų bendradarbiavimą ir tinklų kūrimą. 2000–2006 m. laikotarpiui ES-15 patvirtintos 73 LEADER+ programos. Po 2004 m. gegužės 1 d. į ES įstojusios valstybės narės turėjo galimybę LEADER+ pobūdžio priemones įtraukti į EŽŪOGF 1 tikslo programas.

2010 m. pabaigoje buvo baigta 14 LEADER+ programų ir valstybėms narėms išsiųsti 8 pasirengimo baigti programos raštai.

2.2.6. *Novatoriški veiksmai*

2.2.6.1. ERPF

Regioninės politikos generalinis direktoratas taip pat administravo 181 novatoriškų veiksmų regioninę programą (iki 2010 m. gruodžio 31 d. buvo baigta 171 programa, 24 iš jų baigtos 2010 m.), kuriomis buvo prisidėta prie strateginio inovacijų diegimo regionuose – atliekami bandymai taikant novatoriškus metodus ir praktiką, skirtus ES paramos novatoriškumui ir kokybei pagerinti – atsižvelgiant į tris temas: žinių ir technologinių inovacijų, informacinės visuomenės ir tvaraus vystymosi.

2.2.6.2. ESF

Likusieji 2005–2006 m. novatoriškų veiksmų projektai buvo įgyvendinti kaip numatyta ir užbaigti 2010 m.

3. NUOSEKLUMAS IR KOORDINAVIMAS

3.1. Derėjimas su kitomis Bendrijos politikos kryptimis

Ankstesnėse ataskaitose išsamiai nurodyta, kas buvo daroma siekiant užtikrinti derėjimą su sanglaudos politika ir kitomis prioritetinėmis ES politikos sritimis, kaip antai konkurencijos politika, vidaus rinka, aplinkosauga, transportas ir lyčių lygybė. 2000–2006 m. programų baigimo etapu vadovaujančiosioms institucijoms nekelta jokių ypatingų reikalavimų arba lūkesčių.

3.2. Priemonių koordinavimas

3.2.1. *Struktūriniai fondai ir Sanglaudos fondas*

2000–2006 m. visos 25 valstybės narės gavo struktūrinių fondų paramą, o trylika valstybių narių – dar ir Sanglaudos fondo, pagal kurį remiamos mažiau klestinčios šalys, paramą. Siekiant išvengti iš struktūrinių fondų (ypač ERPF) projektams teikiamos paramos dubliavimo, programos ir jų įgyvendinimas buvo kruopščiai koordinuojami bei tikrinama, ar parama taip pat nėra skiriama iš Sanglaudos fondo.

3.2.2. *Struktūriniai fondai ir EIB/EIF*

2000–2006 m. Komisija ir EIB bei EIF sustiprino bendradarbiavimą drauge pradėję tris iniciatyvas: JASPERS, JEREMIE ir JESSICA. Išsamesnė informacija apie šį bendradarbiavimą buvo pateikta ankstesnėse ataskaitose. Kadangi 2010 m. prasidėjo 2000–2006 m. laikotarpio iniciatyvų įgyvendinimo baigiamasis etapas, papildomos informacijos nėra.

4. VERTINIMAI

Siekdama gerinti sanglaudos politikos sprendimų priėmimą, 2010 m. Komisija toliau tęsė vertinimus.

ERPF

2010 m. Komisija atliko ERPF paramos 1 ir 2 tikslo regionuose *ex post* vertinimą. Visų atliktų darbų apibendrinamoji ataskaita paskelbta ir visuomenei pateikta 2010 m. balandžio mėn. Be to, 2010 m. buvo baigti Bendrijos iniciatyvų URBAN ir INTERREG *ex post* vertinimai.

Be to, 2010 m. Komisija pradėjo vertinti Sanglaudos politikos paramą įmonėms ir inovacijoms bei moksliniams tyrimams. Taip pat buvo pradėtos trys teminės studijos apie sanglaudos politiką ir vietos plėtrą, tam tikrų geografinių ypatumų turinčius regionus ir novatoriškus veiksmus.

ESF

2010 m. buvo baigtas 2000–2006 m. laikotarpio ESF paramos *ex post* vertinimas. Jį sudaro viena parengiamoji studija, dvi teminės studijos (ESF paramos socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties atvirojo koordinavimo metodui vertinimas, taip pat įvertintas ESF poveikis darbo rinkos veikimui ir investicijoms į žmogiškojo kapitalo infrastruktūrą remiant sistemas ir struktūras) ir du pagrindiniai ESF ir EQUAL vertinimai. Visos vertinimo ataskaitos buvo paskelbtos.

2010 m. baigti dar penki vertinimai ir tyrimai ir pradėti kiti trys.

EŽŪOGF

Programos LEADER+ *ex post* vertinimas buvo baigtas 2010 m. Buvo vertinamos LEADER+ programos, kaip nustatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 1260/99, ir LEADER+ tipo priemonės, įtrauktos į 2004–2006 m. pereinamojo laikotarpio kaimo plėtros programas (ES-10). Vertinime daroma išvada, kad LEADER+ gerai papildo pagrindines politikos kryptis ir padėjo įvairinti ekonominę veiklą, pagerinti gyvenimo kokybę ir saugoti gamtą, taip pat sukurti kaimo vietovių aplinką.

2010 m. Komisija pradėjo 2000–2006 m. kaimo plėtros programų *ex post* vertinimą. Vertinime bus nagrinėjamas įvairių priemonių ir programų reikalingumas, nuoseklumas, veiksmingumas ir našumas. Vertinimas bus baigtas 2011 m.

5. KONTROLĖ

Išsami informacija apie kontrolės rezultatus pateikiama atitinkamų generalinių direktoratų metinėse veiklos ataskaitose⁹.

5.1. ERPF

Efektyvus valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų veikimas buvo tikrinamas nuo 2004 m. atliekant plataus masto auditus, apimančius svarbiausius valdymo ir kontrolės elementus. Programos, kurių auditas buvo atliktas, sudaro 43 proc. visų svarbiausių programų ir 76 proc. planuotos ERPF paramos. INTERREG auditas buvo atliktas atskirai, 23 programų (t. y. 28 proc. visų programų), sudarančių 54 proc. numatytos paramos, auditas buvo pradėtas 2006 m. ir baigtas 2010 m.

Nuo 2007 m. iki 2010 m. buvo atliekamas nuodugnus parengiamasis tyrimas, kurio metu buvo tikrinamos baigiamąją deklaraciją rengiančios įstaigos, siekiant nustatyti, kiek jomis galima pasitikėti atliekant baigiamajai deklaracijai pateikti reikalingus darbus, tikrinamas valstybių narių pasirengimas baigti programas ir nustatoma bei bandoma sumažinti susijusi rizika. Šio tyrimo metu buvo atlikti 42 auditai, įskaitant išvykstamuosius auditus baigiamąją deklaraciją rengiančiose įstaigose nuo 2004 m. atliekamus kaip įprastiniai sistemų auditai, kurių metu patikrinta maždaug už 85 proc. 2000–2006 m. programoms numatytų lėšų atsakingų baigiamąją deklaraciją rengiančių įstaigų.

Be to, 2010 m. keturi išvykstamieji auditai buvo atlikti tęsiant ankstesnius ERPF sistemų auditus (daugiausiai taisomųjų veiksmų plano įgyvendinimo, parengto

⁹ Ataskaitos paskelbtos http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/aar/index_en.htm.

nustačius sistemų trūkumus, auditai) trijose šalyse: Ispanijoje (1), Vokietijoje (1) ir Italijoje (2).

Kitą 2010 m. atlikta 2000–2006 m. programavimo laikotarpio audito veiklą sudarė nacionalinių auditorių pateiktų 86 sistemų audito ataskaitų ir vienuolikos metinių kontrolės ataskaitų, pateiktų pagal Reglamento Nr. 438/2001 13 straipsnį, nagrinėjimas (2009 m. paskutinį kartą buvo privaloma pateikti metinę kontrolės ataskaitą, apibendrinančią visą audito veiklą tais metais, prieš valstybėms narėms pateikiant daugumos programų baigimo dokumentus 2010 m.). Visoms valstybėms narėms buvo išsiųsti vertinimo raštai su pastabomis ir prireikus prašymu pateikti papildomos informacijos, kad nacionalinės audito veiklos rezultatai būtų kuo patikimesni.

5.2. ESF

2000–2006 m. programavimo laikotarpiu audito direktorato veikla apėmė valdymo ir kontrolės sistemų aprašų vertinimą, nacionalinių sistemų audito ataskaitų ir metinių kontrolės ataskaitų analizę dvišaliuose metiniuose koordinavimo susitikimuose ir tris pagrindinius audito tyrimus.

Atsižvelgiant į 2000–2006 m. programavimo laikotarpio veiksmų programų įgyvendinimo pažangą, 2010 m. nebuvo atlikta jokių kitų valdymo ir kontrolės sistemų auditų. Audito veikla buvo skirta 2009 m. metinėje veiklos ataskaitoje nurodytiems pažeidimams ir abejonėms pašalinti ir baigiamosioms deklaracijoms analizuoti.

5.3. EŽŪOGF

Iš viso 2010 m. pabaigoje atliktas 103 iš 152 programų (67,8 proc. programų), kurioms buvo skirta 21,7 mlrd. EUR (96,4 proc.) visų išipareigojimų asignavimų, auditas. Iš viso atliktas 44 programų pakartotinis auditas. 2010 m. visi šie auditai buvo baigti.

Iki 2010 m. gruodžio 31 d. buvo baigtos nagrinėti valstybių narių pateiktos baigiamosios deklaracijos dėl 78 programų, kurios sudaro 51,3 proc. visų programų.

5.4. ŽOFP

Nuo 2000–2006 m. programavimo laikotarpio pradžios Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinis direktoratas iš viso atliko 58 išvykstamuosius auditus, kurių metu tikrino visas tik iš vieno fondo remiamas programas (18 programų, kurių pradinis paramos biudžetas sudarė 3 608,73 mln. EUR, t. y. 87,4 proc. bendro 2000–2006 m. biudžeto) ir 18 iš kelių fondų finansuojamų programų, kurių finansinis įnašas sudarė 374,58 mln. EUR, t. y. 9,2 proc. bendro 2000–2006 m. pradinio biudžeto. Jūrų reikalų ir žuvininkystės GD sistemų auditas apėmė programas, sudarančias 96,6 proc. visos 2000–2006 m. ŽOFP pradinės paramos. Dėl kitų programų garantijas suteikia kitų struktūrinių fondų generalinių direktoratų auditai ir (arba) nacionaliniai auditai.

Iki 2010 m. pabaigos buvo išnagrinėta 17 baigiamųjų deklaracijų: 9 buvo priimtos, 8 nagrinėjimas sustabdytas ir paprašyta pateikti papildomos informacijos, o likusių 43 nagrinėjimas tęsiasi. Iš 9 priimtų baigiamųjų deklaracijų dėl 8 deklaracijų pareikšta

teigiama nuomonė, o dėl vienos – sąlyginė nuomonė (bus pasiūlyta taikyti finansines pataisas).

5.5. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF)

2010 m. norėdama patikrinti struktūrinių fondų bendrai finansuojamas priemones, OLAF valstybėse narėse lankėsi 53 kartus. Šių vizitų metu buvo atlikti 52 ūkinės veiklos vykdytojų patikrinimai vietoje¹⁰ ir 6 kito tipo apsilankymai, kurių metu buvo renkama informacija arba padedama nacionalinėms administracijoms ar teisminėms institucijoms. Kaip ir ankstesniais metais, 2010 m. OLAF nustatytos tipinės problemos buvo susijusios su suklastotomis deklaracijomis ir sąskaitomis faktūromis, viešojo pirkimo taisyklių nesilaikymu, taip pat pateikta konkrečių interesų konflikto tam tikruose konkursuose pavyzdžių.

2010 m. pagal Reglamentą (EB) Nr. 1681/94¹¹ su pakeitimais¹² ir Reglamentą (EB) Nr. 1828/2006¹³ su pakeitimais¹⁴ valstybės narės pranešė Komisijai apie 6 910¹⁵ pažeidimų atvejų, susijusių su 1,546 mlrd. EUR suma bendrai finansuojamoms priemonėms 1994–1999 m., 2010–2006 m. ir 2007–2013 m. programavimo laikotarpiais.

6. KOMISIJAI PADEDANTYS KOMITETAI

6.1. Fondų koordinavimo komitetas (FKK)

2010 m. vienintelis FKK darbas, susijęs su 2000–2006 m. programavimo laikotarpio įgyvendinimu, buvo dviejų Komisijos sprendimų svarstymas:

- projektas dėl Komisijos SPRENDIMO, kuriuo kai kuriems pažeidimams, susijusiems su veiksmais, bendrai finansuotais iš struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu, taikoma Reglamento (EB) Nr. 1681/94 5 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (EB) Nr. 1831/94 5 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų teikti specialius pranešimus išimtis ir
- projektas dėl Komisijos SPRENDIMO dėl finansinių padarinių Sąjungos biudžetui, kai kuriems pažeidimams, susijusiems su veiksmais, bendrai finansuotais iš struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu, taikant Reglamento (EB) Nr. 1681/94 5 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (EB) Nr. 1831/94 5 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų teikti specialius pranešimus išimtis.

Dėl abiejų pasiūlymų komitetas pareiškė palankią nuomonę.

¹⁰ Reglamentas (EB) Nr. 2185/1996, OL L 292, 1996 10 15, p. 2.

¹¹ OL L 178, 1994 7 12, p. 43.

¹² Pakeitimai padaryti Reglamentu (EB) Nr. 2035/2005, OL L 328, 2005 12 15, p. 8.

¹³ OL L 371, 2006 12 27, p. 1.

¹⁴ Pakeitimai padaryti Reglamentu (EB) Nr. 846/2009, OL L 250, 2009 9 23, p. 1.

¹⁵ 2009 m. pranešta apie 4 858 atvejus; bendra su pranešimais susijusi suma – 1 161 865,730 EUR.

6.2. ESF komitetas

2010 m. buvo surengti trys plenariniai posėdžiai ir šeši techninės darbo grupės susitikimai, tačiau jų metu nebuvo sprendžiami jokie 2000–2006 m. programavimo laikotarpio įgyvendinimo klausimai.

6.3. Žemės ūkio struktūrų ir kaimo plėtros komitetas (STAR)

2010 m. STAR komitetas susitiko šešis kartus ir pareiškė palankią nuomonę dėl dviejų sprendimų:

- projekto dėl Komisijos SPRENDIMO, kuriuo kai kuriems pažeidimams, susijusiems su veiksmais, bendrai finansuotais iš struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu, taikoma Reglamento (EB) Nr. 1681/94 5 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (EB) Nr. 1831/94 5 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų teikti specialius pranešimus išimtis ir
- projekto dėl Komisijos SPRENDIMO dėl finansinių padarinių Sąjungos biudžetui, kai kuriems pažeidimams, susijusiems su veiksmais, bendrai finansuotais iš struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu, taikant Reglamento (EB) Nr. 1681/94 5 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (EB) Nr. 1831/94 5 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų teikti specialius pranešimus išimtis.

6.4. Žuvininkystės ir akvakultūros struktūrų komitetas (CSFA)

2010 m. žuvininkystės ir akvakultūros struktūrų komitetas (CSFA) posėdžiavo du kartus. Pagrindiniai posėdžiuose aptarti klausimai apėmė ŽOFP *ex post* vertinimą ir programų baigimą.